

اجتهاد

Adresse:

Idjtihad Constantinople

Téléph: St. 865

XVIIIme ANNÉE

1 Août: 1923 — No. 156

اداره خانہ سی

جفال اوغلندہ « اجتهاد نھوی »

تلفون: استانبول ۸۶۵

« اون سکزنجی سنہ تأسیسیہ »

نومرو ۱۵۶ — ۱ آغستوس ۱۹۲۳

حیاتی ، فلسفی ، اجتماعی فکر غزته سی

اورمانلری کسوب یا قاراق تارلا آچایه مجبوریت حاصل اولمش و آنادولینک هر زمانده کی نفوس زراعیه سنه نسبتله قابل زراعت اراضی کینیشله دیکجه کینیشله مشدره فقط اورمانلرک محوی مملکتک شرائط زراعیه سفی بوزمش و یاغصورلری پک زیاده آزا- لتشدره. اللهک لطف واحسانی اولان اوکوزله اورمانلری، تارلا آچق کبی اک ابتدائی بر فکرله، باشند باشه تخریب ایدن بر خلقک، ینه «اللهدن رحمت» ایسته مک ایچون یوکسک

تیه لرده طوبیلا نوب، چولوق چو جوقلریله برابر فریاد و تضرع ایتدکلرینی کوردیکم زمان- بوسرک کسب یدک زدر، جناب حق قوللرینه ظلم ایتمهز- مألینده کی بیسان حتی تخطر دن خالی قالمامشدم.

برقطعه

لاله زار ایتدی محبت سینئه رحانمی:
کاشنمده بسله یور قانیله هر کل بر دیکن،
ایکلیور هر تاری بیک محنت رباب شوقک:
گوله یور کوکلم جهانده آغلا یانلر واریکن.
۱۱ حیزران ۱۹۲۲ هکبه لی آطه
عبدالله جورت

اورمانلرک، آغاچلقلرک و چالیلقلرک تخریبی یوزندن شرائط اقلیمی و زراعیه نك نه درجه لرده بوزولمش و بویوزدن ناصیل ضررله و فلاکتله دوشمش اولدیغمزی بوندن صوکرکی مقاله مزده سویله به جکیز حسین لاطم

ایز میر قونفره سنده لاتین حرفلری

۳

قره بکر پاشا حضرتلرینی اوزاقدن و یقیندن کوردوم. بسیم و صمیمی چهره لرینک وجدانلرینک ایلیکنه دلالت ایتدیکنه قائم، لزومندن فضله خودپسند اولمادقلرینه ده اینسانق ایسترم. شو اعتبارله بویازیمی ده صمیمیتلری درجه سنده حسن تلقی ایده جکلرندن امینم.

ظن ایدرم پاسقال سویلیور: «بویوکلکینی کوسترمکسزین حیوانه نه قادر معادل اولدیغی انسانه کوسترمک تهلیکه- لیدر. کذا اچقلغنی بیلدیر مکسزین یوکسکلکینی کوسترمک تهلیکه لیدر. یکدیگرینی طانیمقدن انسانلری منع ایتک ده تهلیکه لیدر، فقط یکدیگرینه طانیتق چوق فائده لیدر، بوجوهرلی سوزلرک قیمتی انکار ایدیه من. حقیقه اختلافلر و اونلرک تولید ایتدیکی فجاعتلر هپ اکلاشاما- مقدن ایلری کلیور. اکر عالمده بر الله بر پیغمبر بر کتاب حاکم اولایدی، محققدر، انسانلر بر برینی بودرجه بیلمزدی. فی الحقیقه موسویلرک، عیسویلرک. محمدیلرک اللهلری و کتابلری هپ باشقا باشقادر. تألیف ایچون تألیلاته قالدیشمق فائده سز اولور. بویله اولقله برابر انسانلری یکدیگرینه تقریب ایتک و بالتیجه اونلری بر برینه سودیرمهیه چالیشمق بر وظیفه انسانیه در.

حالبوکه بوکونه قادر هر اوج طرفک آباء دینه سی بونک ضدینه حرکت ایتمشلردر، بوضورتله عصیت دینه و ملیه پرده سی آلتنده منفعت شخصی و خسیسه لرینی تأمیندن باشقه بر امل استهداف ایتمشلردر. بزمکیلرده حالامی الاهی یکینک قارشیشنده: آمان دین کیدیور: دینه فریاد ایتمکدن کیری طورمایورلر. پاشا حضرتلرینک ده بو وجهله بو حرفلر مسئله سنده بو قادر متعصب طاوانملری هب بونفوذک اثری اولسه کر کدر. نهوت، بن بر تورک و مسلمان اولدینم حالده ایشته اعتراف ایدیورم. بوکونکی قواعدیله، بوکونکی حرفلریله، بوکونکی املا سز لقیله لسانغزی- بالخاصه اجنیلر ایچون- تعلم ایتک پک کوچدر بر قاچ مستشرقی بر طرف ایدر ایسه ک لسانغزی اوکر نهیه هوس ایدن کیمسه بولونمایور. حالبوکه، مثلاً بولغارجه نی اوکر نمک ایسته یین پک چوقدر. بولغارلر مملکتلرینی اعمار اعتباریله بزدن ایلری کیتسه لر بیله معنای حقیقیسیله تورکلردن نه داها مدنی لر، نه داها تحجیدلر. حالبوکه عموم طرفندن قبول ایدیش اولان حرفلر ورقلرده عالم مدنیته برلشسه ک بزه ویره جکلری سهولتدن زیاده اونلردن بویوک بر قسمک طرفره میلی جلب ایتش اولورز. شیمدی آذربایجان تورکلرینک لاتین حرفلرینی قبول ایتش اولمالرندن دولایی پاشا حضرتلرینک نه قورقوسنی نه تقییحنی بجای بولمایورم. آزری تورکلر بویوزدن

دیلاری الک قضا ترنم ایتدیگنه قائم . ایکنجیسی پاشا
حضر تلی دکل یالک متخصص بر چو چو خوجه سی بیله
بو کونکی حرفلریمزله الک ذکی بر تورک چو جفته حتی
آتی آیده غزته اوقوته ماز . بونلر ایچین پاشا حضر تلیله
بره مقابل اون یله ایستدکاری پرلده . تجربله یالک
کندیلمی دعوت ایدیورم .

*
* *

ای بر انسان و بویوک بر قوماندان اولاق طانیس
اولدیم قره بکر پاشا حضر تلینک بونطقارینی دیکر لری
کبی آقیدشلایه مدیغمدن دولایی بانا کوجنمه مه لری چوق
رجا ایدر وبالوسیه احترامات فائهمی خاکپای سعادتلیرینه
تقدیم ایدرم .

قلیچ زاده حتی

خست و سخاوت

هادی شیروانی به (*)

وجدان بکا دیرک : بکزه مه ملی
او قاریجه سنه قصه نویسک !
نالان بر بوجکه حبه ویرمدی ،
دیدي : یازین اوتن قیشین دانس ایتسین !..

دائم بسلمی شعری ، صنعی
الاهی « نکتار » له بدایع سهون !
(ویرزبل) (هوراس) ی اوپله یاشاندی
(مه سنه) ک سخاسی ؛ یاشاسین « مه سنه » !..

Un sage me disait: ne suivex jamsis
La méchante fourmis du fameux La Fontaine
Toujour fortifiez les poètes alms
Par du «nectar» divin comme le fit Mécène !

مه سین زاده علی

[*] هادی شیروانی ک وفاتی شایعه سی اوزرینه یازلمشدی ..
برمدت استانبوله آره مزده یاشامش و بورا مطبوعاتده آذربقی
چالشمش بولنان بو آذربایجانی شاعرک بر دیوان اشعاری
باکوده طبع ونشر ایدلشد :
اشعاردن نمونه اولقی اوزره مکتب وصفنده سوبلدیکی

شو بیت خاطر مه کلیور :

« مکتب بر صدقدر قطره ناچیزی در ایلر ؛
« مکتب بر چندر سروینی آزاد وحر ایلر !..
[**] کوثر

نه دینلرندن نه ملتیلرندن هیچ بر شی قایب ایتمیه جگر
واقصداً اولدینی کبی صرفاً وحرناً یقین زمانده بزی
کچه جگر در . بو خصوصده کی پیشوالنی آذریلرندن دکل
اناطولایده کی تورکاردن بکاردم . او اناطولی تورکارندن
که عصرلردن بری حکومتلی جهان تورکاری ایچون
بر مرکز اولمشدی . حالبوکه بز بوتون بو تورکاره
یالک ز ظفرلریمزله جاذب بر مرکز تشکیل ایتدک و هیچ
بر زمان اونلره علم و فن ، حریت و تجدد نشر ایدمه مدک .
لاتین حرفلرینک پرواغانداسی ایلک اول غربده باشلامش
ایسه بوندن طبیعی بر شی اولماز . چونکه هر وسیله ایله
اوروپایه کیدن تورکار بونی کوردیلر و فریاده باشلادیلر
بوندن داهای شایان تحیل هانکی فریاد اولایلیر .
آرناوودلردن یک بحث ایتک ایستهم . چونکه اونلره
مهم بر رابطه هنر قلامشدر . مع هذا بعض خصوصاته
اسارت زنجیرلینی پارچه لادقلرندن دولایی کندیلرینی
تبریک ایدرم و تمنی ایدرم ، که بو کوچوک حکومتک بعض
افعالی بزه نمونه اولسون . لاتین حرفواتنک قبولی تعدد
قادیلرک زوجاتک قطعاً منی ، حق حریتلرینک طانیسمای
طلاقک تحدیدی و برقانونه ربطی بو جمله دندر .

*
* *

پاشا حضر تلینک نطقلری قادر جامع الاضداد و باشی
نهایتته بکزه میهن بر نطق داهای کورمدیکیمی ده عقولرینه
مغروراً ادعا ایدم بیلیم . حرفلره تعلق ایدن تحلیلی بر
نطقده تورکارک مزایاسندن بحث ایتمیه هیچ محل یوقدر .
اگر بویله هر کسی جوشدیران سوزلره ، لاتین حرفلری
قبول ایتک تکلیفی یاپانلری صوصدیرمق ایچون بر آقیش
طوفانی قوبارتمق مقصد ایدیسه بوقادار یورولمغه حاجت
یوقدی . پاشا حضر تلینک : بن بو تکلیفی بکنمدم !
یولنده کی ارزولرینه بر معتاد هر کس اشتراک ایدردی .
چونکه بز هنوز سوری سمجیه سندن آیریه مدق . و بر
کوسه منه محتاجز .

پاشا حضر تلینک عالم اسلامک علمیمزه توجه
ایده جک اعتراضلرینه عائد قورقورلینی بالاده دفع ایتمش
ایدم . بن لاتین حرفلرینک دکل بالعکس عرب حرفلرینک